

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Mgr. Václav Voříšek**, se sídlem Pod Kaštany 10, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 12, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2024, č. j. 18 A 59/2024-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti v záhlaví uvedenému usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým městský soud zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a zároveň jej vyzval k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů. Městský soud stěžovateloivu žádost o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl pro nesplnění podmínek osvobození, neboť mu stěžovatel dostatečně nepopsal a neosvědčil své majetkové poměry. K těm stěžovatel uvedl pouze to, že jeho příjem za poslední rok činí 13 000 Kč a že nevlastní žádný majetek větší hodnoty kromě svého vozidla. Takové informace o stěžovateloivě majetkové situaci však městský soud považoval za zcela nedostatečné a rovněž nevěrohodné, neboť z nich není zřejmé, jakým způsobem měl stěžovatel hradit své základní životní potřeby.

[2] Napadené usnesení bylo vydáno v řízení o žalobě stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který stěžovatel spatřuje v tom, že žalovaný dne 4. 7. 2024 poskytl žadateli Anděl na cestě, z. s., podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném

přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, údaj o stěžovateli, aniž by jej o zamýšleném úkonu uvědomil a umožnil mu se k věci vyjádřit.

2. Kasační stížnost

[3] Proti usnesení městského soudu brojil stěžovatel kasační stížností, v níž namítal, že mu městský soud k vyplnění formuláře o majetkových poměrech stanovil pouze velmi krátkou a formalistickou lhůtu pěti dnů.

[4] Nejvyšší správní soud vyjádření žalovaného nepožadoval.

3. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že podaná kasační stížnost směřuje proti usnesení městského soudu, kterým nebylo rozhodnuto o návrhu ve věci samé, nepodléhá podání kasační stížnosti soudnímu poplatku a není ani nutno zabývat se splněním podmínky podle § 105 odst. 2 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). NSS tedy přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti vznáší jediný důvod, pro který považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné – podle jeho názoru mu byla poskytnuta příliš krátká lhůta k doložení majetkových poměrů.

[8] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.“

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že je na účastníku řízení (stěžovateli), aby vysvětlil, v čem spatřuje nedostatek prostředků, z nichž by měl platit náklady řízení, a svá tvrzení osvědčil (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003-54, č. 311/2004 Sb. NSS); nesplní-li žadatel povinnost doložit nedostatek prostředků, soud jeho výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (viz usnesení NSS ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS). Neosvětlí-li žadatel o osvobození od soudních poplatků dostatečně svoji finanční situaci, soudu nezbude než jeho žádost zamítnout.

pokračování

[10] Pokud jde o lhůtu určenou městským soudem k doložení majetkových poměrů, považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné v první řadě shrnout řízení předcházející vydání napadeného usnesení. Stěžovatel o osvobození od soudních poplatků požádal dne 8. 10. 2024, dne 24. 10. 2024 mu pak byla doručena výzva městského soudu ze dne 23. 10. 2024, č. j. 18 A 59/2024-17, k doložení majetkových poměrů ve lhůtě 5 dnů. Dne 31. 10. 2024 stěžovatel městskému sdělil, že jeho příjmy za předchozí rok činily 13 000 Kč a že nemá žádný majetek vyšší hodnoty s výjimkou vozidla. Rovněž soudu sdělil, že jeho výzva neobsahovala v příloze formulář k doložení majetkových poměrů a požádal o jeho opětovné zaslání. Městský soud následně, ačkoliv ověřil, že již první výzva zasláná stěžovateli formulář obsahovala, stěžovateli zaslal další výzvu i s tímto formulářem k vyplnění a stanovil stěžovateli pětidenní lhůtu – a sice přípisem ze dne 12. 11. 2024, č. j. 18 A 59/2024-24). Tento přípis městského soudu byl stěžovateli doručen dne 14. 11. 2024, posledním dnem stanovené lhůty tedy bylo úterý 19. 11. 2024. Stěžovatel již na výzvu nijak nereagoval, a městský soud tedy v záhlaví označeným usnesením dne 27. 11. 2024 stěžovatelovu žádost o osvobození od soudního poplatku zamítl.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že pro účely popsání a osvědčení finanční situace účastníka řízení pětidenní lhůtu nelze *prima facie* považovat za příliš krátkou, což platí tím spíše v posuzovaném případě, kdy přednostnímu režimu rozhodování podléhá nejen rozhodnutí o žádosti o osvobození od soudních poplatků, ale i rozhodnutí ve věci samé, neboť žalobou stěžovatel brojil proti tvrzenému nezákonnému zásahu žalovaného (srov. § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nezákonný by mohl postup městského soudu být pouze v případě, že by stěžovatel z objektivních důvodů v určené lhůtě nemohl stihnout svá tvrzení ohledně finanční situace zformulovat a zajistit podklady k jejich osvědčení. Stěžovatel však nijak nevysvětluje, proč zareagovat na výzvu soudu nestihl. Nejvyšší správní soud si jeho argumentaci nemůže domýšlet (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, č. 1789/2009 Sb. NSS). Zdejší soud nepřehlédl, že dne 28. 11. 2024, tj. den poté, kdy bylo napadené usnesení vydáno a rovněž doručeno, stěžovatel městskému soudu zaslal žádost o prodloužení lhůty pro doložení majetkových poměrů z důvodu nemoci, tvrzení o své nemoci však nijak nedoložil, a to ani po podání kasační stížnosti, ve které se o ní ostatně ani nezmiňuje. Nezbyvá tedy než uzavřít, že pouhé stěžovatelovo paušální tvrzení, že je lhůta pěti dnů příliš krátká, jakož ani obsah stěžovatelových podání učiněných v řízení před městským soudem nejsou s to zpochybnit zákonnost napadeného usnesení městského soudu.

[12] Nadto NSS dodává, že stěžovatel měl k doložení své finanční situace mnohem větší prostor než pouhou pětidenní lhůtu. Jak vyplývá z výše uvedeného popisu řízení před městským soudem, stěžovateli byla první výzva (č. j. 18 A 59/2024-17) k doložení majetkových poměrů doručena dne 24. 10. 2024 a s ohledem na to, že výzvami soudu určené lhůty byly soudcovské, mohl stěžovatel městskému soudu své majetkové poměry doložit až do 27. 11. 2024, kdy bylo vydáno kasační stížností napadené rozhodnutí. Stěžovatel tedy ve skutečnosti měl na doložení svých majetkových poměrů déle než měsíc (od doručení v pořadí druhé výzvy, tj. přípisu č. j. 18 A 59/2024-24, takřka dva týdny), a přesto své majetkové poměry městskému soudu neozřejmil. Přitom k doložení svých majetkových poměrů ani nemusel využít soudem zasláného formuláře (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 9. 2008, č. j. 4 Ads 90/2008-130), a jakožto advokát s bohatou zkušeností s řízením před správními soudy (NSS eviduje více než 2 000 věcí, ve kterých stěžovatel vystupoval jako zástupce účastníků řízení o kasačních stížnostech) tak zajisté mohl soudu doložit své

majetkové poměry i bez zaslání formuláře: *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*. Typ údajů zjišťovaný tímto formulářem navíc musí být stěžovateli dobře znám, neboť mu byl v minulosti mnohokrát zaslán právě v návaznosti na zastupování účastníků řízení ve správním soudnictví (viz např. věci vedené pod sp. zn. 2 As 380/2023, 4 As 362/2023, či 1 As 313/2021).

[13] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že v posuzované věci není pochyb, že měl stěžovatel více než dostatek času na to, aby městskému soudu v úplnosti popsal a osvědčil své majetkové poměry. Z kasační stížnosti ostatně ani nevyplyvá, jaká překážka mu bránila tak učinit. Závěr městského soudu, že v případě stěžovatele nejsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, tak ob stojí, neboť stěžovatel svou finanční situaci městskému soudu dostatečně nepopsal. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s názorem městského soudu, že kusé tvrzení, že stěžovatelův roční příjem činí pouhých 13 000 Kč, je nevěrohodné, resp. zcela nepostačující. Z tak skoupého popisu stěžovatelových poměrů totiž nelze nijak seznat, z čeho hradí své životní náklady, a takto zjevně neúplný (a zcela nepodložený) popis stěžovatelovy situace nemůže vést ke stěžovatelově osvobození od soudních poplatků. Nutno též dodat, že podle obsahu soudního spisu byl v dané věci soudní poplatek za podání žaloby nakonec zaplacen, byť jej dle stěžovatelova tvrzení platila jeho matka.

[14] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel dne 23. 12. 2024 doručil zdejšímu soudu námitku podjatosti směřující proti naprosté většině soudců zdejšího soudu, a to včetně všech stálých členů pátého senátu. Důvod podjatosti spatřoval stěžovatel v tom, že soudci po dobu několika let neplnili svou povinnost oznámit orgánům činným v trestním řízení podezření na spáchání trestného činu spočívajícího v poskytování právních služeb za úplatu neoprávněnými osobami (P K., Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo, ODVOZ VOZU, s.r.o., FLEET Control, s.r.o., Anděl na cestě, z. s., apod.). Podle § 8 odst. 5 věty první a druhé s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží.“ Stěžovatel se dozvěděl o složení rozhodujícího senátu dne 13. 12. 2024, kdy byl zároveň poučen o tom, že může vznést námitku podjatosti ve lhůtě jednoho týdne. Je tedy evidentní, že posledním dnem lhůty pro vznesení námitky podjatosti byl pátek 20. 12. 2024, a stěžovatel ji tedy uplatnil opožděně (dne 23. 12. 2024), pročez k této námitce Nejvyšší správní soud nepřihlížel. K povšechnému tvrzení stěžovatele, že je lhůta k podání námitky podjatosti neústavně krátká, Nejvyšší správní soud v obdobně obecném gardu uvádí, že pro takový závěr nevidí žádný konkrétní důvod a stěžovatel jej ani nenabízí.

4. Závěr a náklady řízení

[15] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl (výrok I.).

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů

pokračování

řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly (výrok II.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 17. ledna 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu